

Tolga-Nytt

DESEMBER 2020

Foto: Thorbjørn Liell

Vi ønsker alle ei riktig god jul!

Kommunedirektøren har ordet

Satt på prøve!

Det har vært litt av et år for verden, landet og Tolga!

Kriser fremskynder endringer - og vi ble digitalisert i ekspressfart. Hjemmeskole, hjemmekontor, digitale møter, legekonsultasjoner på nett og nedstengt samfunn! Så åpnet landet opp igjen - og vi tok fram vaskebøtter, såpevann og håndsprit og ingen hørte så mye som et host på mange måneder. Sommeren gikk sin gang med «tilrettelagte»

aktiviteter og arrangementer i kommunen- og været var som vanlig variert mellom strålende sol og surt nordavær. På Coop prix fortsatte de å vaske og vaske ... og for kundene har det vært en trygg handleopplevelse gjennom hele koronapandemien. Heder til lokal-butikken for at de tar dette på alvor! Kommunen holder «nullen» (ingen smittede) langt utover høsten. Vi er i kohorter, begrenser våre nærkontakter og vasker og spriter hendene.

Jo da, vi har lært oss noen nye digitale programmer. Men har vi også rykket tilbake til fortiden? Mange rapporterer om at man går tilbake til «røttene;» og bruker mer tid på å lage mat, vil ha kortreiste og lokalproduserte råvarer, kortreiste ferie-opplevelser og er opptatt av sjølberging. Det er mindre aktiviteter for barna og det rapporteres om mindre stress for familiene. Mange kjenner på at noe har blitt litt bedre med pandemien.

Likevel er det bekymringsfullt at rutinene og møtepunktene i hverdagen blir borte- og at det varer så lenge. Alle deler av befolkningen får mindre besøk, færre aktiviteter og må begrense sosial omgang. Mange er bekymret for jobb og inntekt og bekymrer seg for fremtiden. Julefeiringen påvirkes nok for oss alle, og vi blir satt på prøve. Oppi alt dette er det viktig å se mulighetene i de begrensningene som legges fra myndighetene.

Livskvalitet handler om det som gir livet verdi og mening. Hva skal til for at du kjenner på positive følelser som glede, mestring og mening selv om vi har en pandemi? Noen har glede av en tur i skogen eller på fjellet. Noen kjenner glede ved arbeidet på gården, på jobben, i hus og hjem. Noen nyter musikk eller mat, andre blir fornøyd med seg selv når de øver på gitar, eller løser et vrient kryssord. Alt som bidrar til slike gode følelser, gir økt livskvalitet og kan styrke den psykiske helsen. Det blir ekstra viktig når normale rutiner og kontakter ikke kan opprettholdes.

Klarer du å legge til rette for gjøremål som gir deg positive opplevelser, er mye gjort. På helsenorge.no finner vi Fem råd for økt livskvalitet og sterkere psykisk helse. Dersom vi tilpasser disse noe, vil de fungere også med smittevern-hensyn under pandemien.

1. Knytt bånd

Mennesker er sosiale vesener, og vi trenger hverandre for å føle tilhørighet og mening. Noen trenger mange, noen

trenger få, men alle trenger noen.

Å ha et nettverk av mennesker rundt oss, noen vi kan dele livet med og hente støtte fra, gjør at vi føler oss tryggere og gladere. Derfor er det viktig å knytte sosiale bånd til andre. Venner, kolleger, familie og lokalmiljø utgjør en slags grunnmur i livet, og den bør vedlikeholdes. Nå vil vi måtte begrense dette noe i pandemien.

Tips:

- Hør om noen vil være med og gå en tur.
- Lag en avtale med en fast venn eller bekjent som blir en fast nærkontakt.

- Ring en venn eller slektning som er mye alene.
- Inviter en eller noen få faste nærkontakter på søndagsmiddag.
- Meld deg som frivillig. Det finnes mange lokale initiativ og organisasjoner som har oppdrag også i pandemien

2. Vær aktiv

Å være fysisk aktiv er godt for kroppen og gjør at du føler deg bra. Økt fysisk aktivitet betyr ikke at du må svette, investere i spesielle klær eller melde deg inn i et treningsstudio, men det er helsebringende om du klarer å «ta i så det svir» innimellom.

De som er aktive sammen med andre, opplever at det sosiale bidrar til økt trivsel og godt humør. Utendørsaktiviteter gir frisk luft og sollys, og det kan redusere stress, øke energinivået og virke positivt både på livskvalitet og søvn.

Det er fint om du har en aktivitet eller flere som du virkelig har glede av, og som er en naturlig del av hverdagen din. Det kan også være mye glede og livskvalitet i alt fra å spille brettspill eller drive med håndarbeid, til å delta på et kurs.

Tips:

- Lag noen faste avtaler med deg selv og/eller andre. En fast kveldstur fungerer for mange.
- En litt lengre tur hver helg gir dagslys i den mørke årstiden. Pakk niste og termos og finn et konkret mål for turen.

3. Vær oppmerksom

Øv deg på å være oppmerksom og legge merke til det som er rundt deg. Bruk øyne, ører og nesen aktivt. Å legge merke til noe vakkert eller uvanlig kan gi glede og en følelse av å være mer tilstede i livet. Se på omgivelsene rundt deg, hvordan naturen endrer seg, og legg merke til det fine ved mennesker du møter.

Tips:

- Ta en ny vei til jobben
- Hvordan kjennes været mot ansiktet i dag?
- Lat som du går opp veien der du bor for første gang.
- Hva smaker egentlig dagens første kaffe? Ikke gjør alt mulig annet samtidig - kjenn etter!
- Hvordan er det å pusse tennene med motsatt hånd?

4. Fortsett å lære

Å lære seg nye ting gir glede og stolthet. De som fortsetter å lære og utfordre seg selv sier oftere at de kjenner seg optimistiske og har håp og selvtillit. Å sette seg mål og nå dem gir en god mestringsopplevelse. Og målene trenger ikke å være kjempehøye.

Tips:

- Ta opp igjen noe du tidligere i livet har hatt lyst til å lære.
- Lær deg sudoku, tegning, å skrive tekster, brodere, strikke eller andre praktiske ferdigheter

5. Gi til andre

Å gi handler om å gjøre noe for andre. Alt fra å gi en

vennlig kommentar til å bidra i frivillig arbeid, styrker bånd mellom mennesker. Det gir økt livskvalitet.

Tips:

- Smil til en du ikke kjenner.
- Hjelp noen med noe praktisk.
- Gjør noen en tjeneste uten at de har bedt om det.
- Se om du kan bidra i frivillig arbeid

Fredelig jul og godt nytt år til alle innbyggere, besøkende og hyttefolk!

Siv S. Sjøvold

Kommunedirektør

Ordføreren har ordet

Hvordan går det egentlig med oss?

Vi treffes ofte i farten, og på ren autopilot slenger vi ut «hvordan går det med deg?» Men svarer vi egentlig helt på det spørsmålet? I en hektisk kvardag blir terskelen ofte høy for å svare ærlig. Har vi egentlig tid til å få et annet svar enn «Jo takk, bare bra» mens vi haste videre? I den siste tida har det ofte slått meg hvor stor distansen mellom folk er. Pandemien ha gitt oss en fysisk avstand til folk i hverdagen. Det blir færre klemmer, færre håndtrykk og mindre nærhet. Hva gjør det egentlig med oss i det lange løp? Utviklingen av digitale møteplasser og sosiale medier har gjort det mulig å holde kontakt med venner og familie fjernt og nært, men får vi egentlig satt ord på det som rører seg i kvardagen av stort og smått. Så hvordan går det egentlig med oss? Er distansen mellom folk blitt større? I tida som kjem tru jeg vi skal ta oss tid til å vente på ærlige svar, og vi må være modig nok til å svare ærlig når noen faktisk spør. Sjøl prøver jeg å ta meg sjøl og andre mer på alvor når spørsmålet kjem. Vi må være klar for at det ikke alltid går bra, og ha tid til å vise både omsorg og medmenneskelighet når folk rundt oss har ting å stri med. Og vi må sjøl bli flinkere til å si ifra og dele når tankene blir tunge. Terskelen for å snakke om hvordan vi faktisk har det må mer enn noen gang før, være lav. Et annet viktig grep for å bygge relasjoner mellom folk handler også om å dyrke fellesskap og samhold. Pær Fugelli sa at vi ikke skal være et entall på jorda, men bry oss om flokken vår. Det er noe de fleste vil nikke gjenkjennende til. Samtidig ser vi en samfunnsdebatt preget av mer konflikt og polarisering. Høstens valgkamp i USA har vært et klart eksempel på hvordan vi kan bygge samfunn og folk ned gjennom konflikt og vonde ord. Vi trenger ikke

at folk splittes opp i grupper og entall, men at vi sammen bygger det samfunnet vi ønsker oss for framtida. Samskaping er et litt fremmed begrep som Tolga kommune har begynt å snakke mye om. I tider med smale budsjetter og utenforskap i samfunnet trenger vi gode løsninger som bygger et inkluderende fellesskap. Med samskaping må vi klare å se alle ressurser vi har i lokalsamfunnet, på tvers av kommune, næringsliv og frivillig sektor, og sammen skape den utviklingen vi vil ha. Hvilke tilbud og kvaliteter skal vi ha i bygdene og grendene våre i framtida? Hva gjør det en-

klere og mer attraktivt for flere å flytte hjem til kommunen vår? Hvordan skal vi lage framtidens arbeidsplasser? Det sier seg sjøl at kommunen alene ikke kan klare å løse denne utfordringen. Samskaping er dugnad på samfunnsnivå. Vi jobber sammen og bygger det samfunnet vi vil ha. Det er viktig å løfte frem de gode ideene, heie på ildsjeler og ressurspersoner og utvikle et nytt fellesskap der vi alle hører til. Svulstige visjoner? Nei, det er dette som vi har drevet med i alle år. Vi har bare ikke satt ord på det før. Langsiktig jobbing har gitt resultater og i løpet av vinteren vil kommunen invitere alle bygder og grender til å si noe om hva som er viktig i de ulike delene av kommunen. Dersom vi skal lykkes må vi enes om hvilke mål vi sammen skal sette oss for utviklinga frem til 2030. Jula står snart for døra, og et nytt år. Framtida er mer uklar enn på lenge. Men midt i usikkerhet og en ny hverdag, så har vi kommet nærmere det som faktisk er viktig i livet. I 2021 håper jeg at vi kan møtes, klemmes og feire gode dager. Uansett hva framtida bringer, så har vi sett hva som bor i oss og hva vi kan få til sammen. Jeg håper alle får ei fredelig og god jul, og at det nye året gir oss muligheten til å nærme oss hverandre.

Bjørnar Tollan Jordet

Har du en god idé eller plan som trenger litt hjelp for å realiseres?

Tirsdag 6. oktober lanserte Tolga kommune sin nye modell for samskappingsprosjekter. Kommunen ser at det offentlige ikke kan drive jobben med samfunnsutvikling alene. Med bakgrunn i dette ønsker man å organisere og igangsette forsøk med samskappingsprosjekter i Tolga kommune. Med samskappingsprosjekter menes prosjekter hvor næringsliv, frivillig sektor, innbyggere og offentlig sektor jobber sammen for å skape og utvikle aktivitet eller næringsvirksomhet til beste for kommunens innbyggere.

Innbyggerinvolvering, lokalt engasjement og medvirkning skal ligge til grunn for samskappingsprosjekter i Tolga kommune. Med samskappingsprosjekter menes prosjekter hvor næringsliv, frivillig sektor, innbyggere og offentlig sektor jobber sammen for å skape og utvikle aktivitet eller næringsvirksomhet til beste for kommunens innbyggere. Kommunestyret har derfor opprettet et nytt samskappingsfond som skal kunne bidra med finansiering av ulike prosjekter og tiltak.

Prosjektene skal bidra til videreutvikling og nyskaping i kommunens lokalsamfunn, slik at lag, foreninger, enkeltpersoner og næringsliv gis anledning til å skape aktivitet i hele kommunen. Kommunen skal ikke eie eller drive prosjektene selv, men være en aktiv samarbeidspartner. Innbyggerinvolvering, lokalt engasjement og medvirkning skal ligge til grunn for samskappingsprosjekter i Tolga kommune.

Sammen med Tolga2020 og Tolga-Os sparebank lanserte vi samskappingsprosjekter i en digital kick-off.

Tolga-Nytt nr. 2/2020

Ansvarlig redaktør: Kommunedirektøren
 Adresse: Tolga kommune,
 Brugata 38, 2540 Tolga.
 Tlf. 62 49 65 00.
 E-post: postmottak@tolga.kommune.no

Opplag: 700
 Distribusjon: Til alle husstander i Tolga kommune

Trykk og Layout: NiLa Grafiske AS

Formål

Fondet skal fortrinnsvis anvendes til næringsformål, som for eksempel bedriftsstøtte, tilrettelegging for næringsutvikling, stedsutvikling, ulike typer utviklingsarbeid med mer. Prosjektene skal bidra til videreutvikling og nyskaping i kommunens lokalsamfunn, slik at lag, foreninger, enkeltpersoner og næringsliv gis anledning til å skape aktivitet i hele kommunen. Dette organiseres slik at det ikke forplikter eller går ut over kommunens øvrige drift. Prosjektsøknader som en ser faller inn under gjeldende kriterier i retningslinjer kommunalt næringsfond og disposisjonsfond næring i Tolga kommune skal primært vurderes etter disse mot Kommunalt næringsfond og Disposisjonsfond næring. Det er mulig å søke både fond Samskappingsprosjekter og de øvrige næringsfond for å realisere og gjennomføre prosjekter. Formannskapet i Tolga kommune er fondets styre. Fondstyret har ansvar for å forvalte midlene i samsvar med fondets vedtekter. Det skal ved hver nye sak/søknad legges frem en oversikt over status fondsbeholdning.

Bruk av fondet

Fondet vil kunne fylles på etter vedtak i forbindelse med tertialrapportering, behandling av årsregnskap og budsjettarbeid i kommunen. Midler til tiltak bevilges på bakgrunn av skriftlig søknad og må minimum inneholde: beskrivelse av tiltaket, kostnadsoverslag og finansieringsløsninger, ansvarlige kontaktpersoner, beskrivelse av medvirkning og involvering av lokalsamfunn og andre aktører. Egeninnsats og dugnad kan regnes inn som finansiering av et prosjekt. Som hovedregel skal den kommunale finansieringen utgjøre en tredjedel av den totale prosjektkostnaden, maksimalt 200.000 kroner. Ved prosjekter som kan bidra til å avlaste kommunal drift eller redusere kommunens driftsutgifter kan formannskapet allikevel innvilge inntil halvparten av den totale prosjektkostnaden, maksimalt 300.000 kroner. Det kan ikke gis støtte til bedrifter for å dekke avdrag og renter på lån, løpende drift eller gjeldssanering. Det er mulig å søke om tilskudd fortløpende gjennom året. Ordningen kunngjøres på kommunens hjemmeside. Administrasjonen koordinerer innkomne søknader og fremmer sakene/prosjektene for fondestyret. Vedtektene for fondet ble vedtatt av kommunestyret i Tolga 17.09.2020 og det åpnes for søknader til prosjekter fra og med 01.10.2020.

Ordføreren besøkte NVIO Røros og Fjellregionen

NVIO Røros og Fjellregionen (Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner) fikk ordførerbesøk på deres veterantreff 9. september.

Ordførerne Bjørnar Tollan Jordet og Mona Murud snakket litt om arbeidet som nå pågår med veteranplan for regionen. Annenhver onsdag treffes gjengen på Trollkroa i Os mellom kl. 19 og 21 for sosialt samvær:

Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner (NVIO) er Norges største interesseorganisasjon for militært personell som har deltatt i internasjonale operasjoner – og deres pårørende. Organisasjonen består i dag av 7500 medlemmer og har 59 lokalforeninger over hele landet. Medlemmene representerer ulike faser i Norges moderne historie.

De er veteraner fra dagens internasjonale operasjoner – og helt tilbake til Tysklandsbrigaden. NVIO er en politisk nøytral organisasjon som jobber for å fremme interessene til veteraner og deres pårørende. NVIO driver et landsomfattende kamerat – og familiestøtteamarbeid.

Mer informasjon om NVIO Røros og Fjellregionen finner du på deres nettside: <https://roros.nvio.no/>

Felles veteranplan

Kommunene Os, Tolga, Tynset, Rendalen, Folldal og Alvdal har samarbeidet om en felles veteranplan. Med veteran menes det personellet som har deltatt i militære operasjoner i inn- og utland. Målet med planen er at kommunene på en bedre måte skal anerkjenne, ivareta og følge opp våre veteraner. En av målsettingene med planen er å legge til rette for samhandling og utvikling av lokale tiltak for oppfølging og ivaretagelse av personell som har deltatt i internasjonale oppdrag for forsvaret. Samfunnet har et klart ansvar for å ivareta personellet og deres nærmeste når Forsvaret deltar i internasjonale operasjoner (Prop. 73 S, 2012).

Helsepersonell ansatt i kommunene bør ha kunnskap om de særegne utfordringer dette personellet og deres nærmeste kan oppleve. Helsepersonell bør også ha kjennskap til eksterne kompetansmiljøer som kan benyttes i møte med en veteran og hans/hennes pårørende.

Oppfølgingsplanen forutsetter samhandling mellom ulike kommunale aktører for å kunne gi den enkelte veteran et helhetlig tilbud. Det skal ikke etableres nye ordninger, men kommunens eksisterende tilbud kan benyttes på nye måter eller mot nye grupper av brukere. Det handler om en bevissthet om denne gruppens erfaringer og utfordringer – og hvordan

kommunen skal ivareta sitt ansvar overfor denne gruppen av innbyggere. Økt kunnskap og en slik plan kan bidra til tiltak som kan benyttes for andre grupper.

Veteranplanen legger opp til tre satsningsområder: Seremonier og markeringer, ivaretagelse og oppfølging.

På bildene ser vi ordfører Bjørnar Tollan Jordet og Alvdalsordfører Mona Murud under deres besøk til NVIO Røros og Fjellregionen 9. september.

Økt trivsel med gode matopplevelser!

Vi er heldig her på Tolga Omsorgstun, som har storkjøkkenet som produserer nydelig mat. Samtidig som de sørger kjøkkenpersonalet for at den skal serveres på en innbydende måte, der snakker vi øverste klasse!

Alle som ønsker det kan få fersk, ernæringsrik, kortreist mat som lages på omsorgstunets kjøkken, levert hjemme samme dag. Dette kan gjøre hverdagen enklere for mange. Da kan du spare den tiden og energien du ellers skulle ha brukt til å lage middag selv, til å gjøre noe annet som er viktig for deg. Samtidig får du en ernæringsrik middag som består av hovedrett og suppe/dessert. Du kan sikre at dine nærmeste får fersk mat selv om du er ikke sammen med dem. Mulighetene er der – kjøkkenpersonalet står klare for å spre matgleden videre! Du kan også velge selv hvor mange og hvilke dager du ønsker mat. Vi samarbeider med frivillighetsentralen som leverer mat på døra di. Bare ta kontakt med oss! Justinas Leveika, enhetsleder Tolga omsorgstun.

Hilsen fra biblioteket

Et liten hilsen fra biblioteket og den nye bibliotekaren, Kari Skancke Langen, som har tatt over roret etter Mari Snorheim.

– Nå har jeg snart jobbet i 3 måneder og begynner å komme meg inn i rutiner og jobben. Folk på Tolga har tatt meg godt imot og jeg finner jobben spennende, interessant og utfordrende. Åpningstidene er mandager og tirsdager for alle, onsdager og torsdager er det skolebibliotek.

Fra 1. november er det nye åpningstider og i tillegg blir det åpent to lørdager før jul. En lørdag i november og en i desember. Tanken er at det også etter jul skal ha være oppe en lørdag for måneden.

De nye åpningstidene fra 1. november er:

Mandag: 13.00-17.00

Tirsdag: 14.00-17.00

Lørdag: 11.00-14.00

(7. november og 5. desember).

Bokslipp 13. oktober

Tirsdag 13. oktober hadde vi bokslipp på Malmplassen. Vi fikk et informativt og nært møte med Gisle Erlien og Randi Kveine som fortalte oss om

boka «Pårørendesjokket» som de har skrevet, og om hvordan det er å være nærmeste pårørende til en person med Alzheimer på godt og vondt. Det handlet om alt fra å dele de gode stundene imens man er i dem til rettssikkerhet. Arrangementet hadde godt oppmøte, og vi hadde en fin stund der vi fikk et innblikk i hvordan det er å være nærmeste pårørende fortalt med både ord og sang.

På bildet ses sektorleder Bård Sundmoen Aas sammen med Randi Kveine og Gisle Erlien.

Status bredbåndutbygging

I utbyggingen av Tolga -Vingelen er det lagt inn en egenandel per husstand som hentes inn av Tolga kommune.

Av personvern hensyn har ikke Telenor lov til å levere ut oversikt over hvem som har skrevet kontrakt på abonnement. Tolga kommune må derfor sende ut faktura til alle de som var potensielle abonnenter ved prosjektets start og noen få som har kommet til underveis. De som ikke har inngått avtale med Telenor, må da se bort fra denne fakturaen. Tolga kommune beklager at det ikke er noen annen måte å gjøre dette på.

Dersom det skulle være husstander som lå inne i prosjektet, men som har falt ut på grunn av misforståelser, bes de ta kontakt med kommunen så fort som mulig. Husstander som har ombestemt seg og som nå ønsker abonnement, bestiller dette på vanlig måte av Telenor.

I utbyggingen av Tolga-Vingelen er det lagt inn en egenandel per husstand som hentes inn av Tolga kommune.

Av personvern hensyn har ikke Telenor lov til å levere ut oversikt over hvem som har skrevet kontrakt på abonnement. Tolga kommune må derfor sende ut faktura til alle de som var potensielle abonnenter ved prosjektets start og noen få som har kommet til underveis. De som ikke har inngått avtale med Telenor, må da se bort fra denne fakturaen. Tolga kommune beklager at det ikke er noen annen måte å gjøre dette på.

Dersom det skulle være husstander som lå inne i prosjektet, men som har falt ut på grunn av misforståelser, bes de ta kontakt med kommunen så fort som mulig. Husstander som har ombestemt seg og som nå ønsker abonnement, bestiller dette på vanlig måte av Telenor.

Når dette leses skal den planlagte bredbåndutbyggingen i Vingelen og Tolga være ferdig. De tre siste abonnentene skal etter planen ha fått innlagt fiber i uke 45 og 46.

Telenor har da bygget fiber til 334 utbyggingsadresser/potensielle framtidige abonnenter innenfor Vingelen, Tolga vest, Eggan, Erlia og strekningen fra Tolga stasjon til Nettet. I denne omgang har 179 abonnenter valgt å skrive avtale med Telenor, av et antatt potensiale på 175 abonnenter innenfor om-

rådet ved prosjektets start, pluss 8 abonnenter i Røsebygda som har fått tilbud gjennom Eidsiva. Dette gir en vanvittig høy take-rate eller utbyggingsprosent av de som var forventet som abonnenter. Og betyr nok også at noen nye potensielle abonnenter har kommet til underveis.

Det er til sammen investert kr 6.310.000 i statlige og kommunale midler i utbyggingen. I tillegg kommer Telenors og abonnentenes anleggsbidrag og egenandeler.

Det ble i 2017 søkt og innvilget kr. 3.810.000 i statlig tilskudd (Nkom-midler) til utbygging av 126 husstander innenfor Vingelen, Tolga vest (Haugan, Grantævet og Østvangen) og Tolga sør (Eid). Et område med til sammen 169 husstander. I tillegg er det bygd ut 4 opsjonsområder innenfor samme økonomiske ramme. Dette gjelder Erlia, Eggan, deler av Røsebygda og strekningen fra Tolga stasjon til Eid.

Tolga - Hodalen - Kåsa - Øversjødalen

Her har Tolga kommune har fått tilsagn offentlige midler til utbygging av 58 husstander i området fra Hodalen til og med Øversjødalen. Utbyggingen av dette området har vært ute til konkurranse. Det ble også bedt om pristilbud for utbygging av bredbånd til 30 husstander på strekningen øst for Tolga sentrum til og med Hodalen. Det var en tilbyder, som det vil bli inngått forhandlinger med i løpet av november 2020. Målsettingen er da at arbeidet med utbygging av fiber østover skal ta til i 2021.

Langsjøvollen

Tolga har i tillegg fått tilsagn om offentlige midler til å bygge ut bredbånd for 3 abonnenter rundt Langsjøvollen på grensen til Engerdal. Av praktiske årsaker er denne utbyggingen forsøkt samordnet med utbygging i Engerdal.

Hva med resten?

Når utbyggingen østover i kommunen står ferdig vil det kun være noen få som ikke har et bredbåndstilbud.

Målet på sikt er 100 % bredbånddekning i Tolga kommune!! Vi jobber derfor videre med ulike utbyggingsmåter, slik at de siste også får tilbud om bredbånd.

Rehabilitering og ny aktivitet i Tolgas 350 år gamle sentrumshager

Kanskje har du sett aktivitet i de gamle sentrumshagene i løpet av sommeren. Kjøkkenhageprosjektets målsetting er å rehabilitere et sentralt beliggende kulturlandskap i Tolga sentrum gjennom å gjenoppta den aktiviteten området originalt ble brukt til: Dyrking av mat, samt å istandsette områdets mange tørrmurer. Området ligger i skråningen mellom den gamle «Gata» i Tolga og Glomma, og har historisk blitt brukt av de som bodde i sentrumsgårdene. På disse gårdene bodde arbeiderne ved Tolgen Smeltehytte som ble etablert i 1670. Kjøkkenhageprosjektet eies av Tolga kommune i tett samarbeid med de private grunneierne som eier hver sine deler av området (i alt åtte grunneiere), og lokale aktører innen landbruk, skole, helse og inkludering, som er interessert i å ta i bruk området til dyrking og relevant aktivitet. Befaring ble gjennomført 14.mai 2020. Området var opprinnelig hauger med slagg hvor det ble bygd opp steinmurer, og tilkjørt matjord og hestegjødsel. Til nå er det registrert 118 tørrmurer på vestsiden av Glomma i Tolga sentrum og nordover Erlia. Mange av disse ligger i skråningen fra brua og opp til Snekkargarden, altså på hele nedsiden av Gata. I juni plantet elever ved Tolga skole og flyktning-tjenesten med god hjelp fra Fjellurt. Elever og flyktninger gjorde en kjempeinnsats med kjøkkenhagene og i løpet av høsten kunne det høstes godt fra avlingene. 2020 er et prøveår for å se hvordan opplegget fungerer.

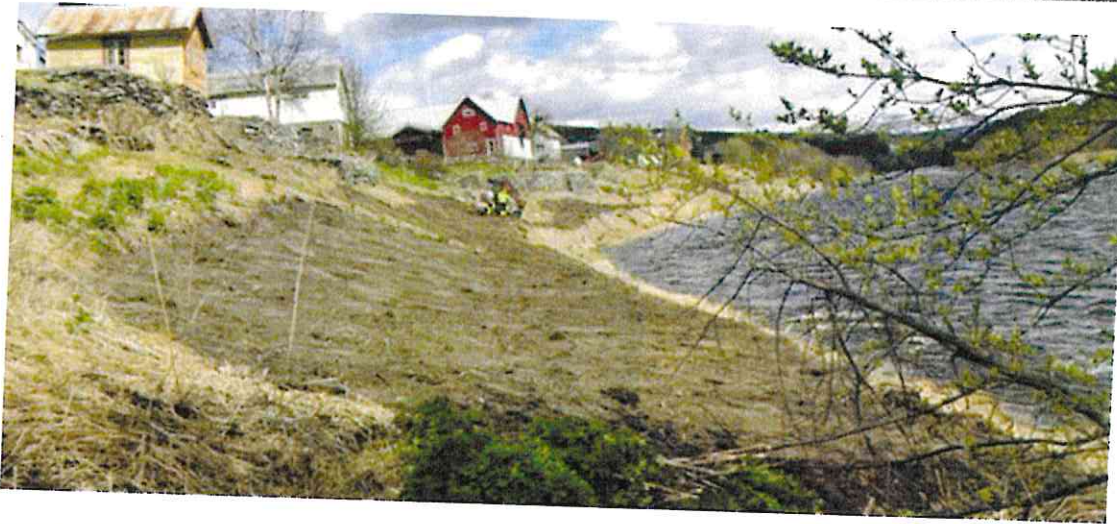
Befaring i mai.

Hester ble satt ut for å gnage ned fenne.

Elever fra Tolga skole gjorde jobben med å forberede planting.

Oppgradering av området ble utført av Trangvik maskin.

Utplanting i juni.

Kål og blomster vokste godt.

Frodig resultat.

Full fart i Tolga barnehage

29. september ble Tolga barnehage offisielt åpnet ved at ordfører Bjørnar Tollan Jordet med god hjelp av barnehagebarn, saget over ei furu.

– Når vi skal åpne den nye barnehagen var det helt naturlig å bruke ei toll, sa enhetsleder Astrid Moen. Åpningen ble behørig markert med sang, boller og saft. Det var også flere taler, både av ordfører, sektorleder Reidun Joten, rektor Ola Borgar Bakos, Birgit Wikan Berg fra Norconsult AS og Stine Ringes fra Feste Nordøst AS.

– Når jeg snakker om prosjektet her utenfor kommunens grenser er det stor interesse. Det er mange som synes det er en smart løsning ved å bygge sammen skole, barnehage i nærheten av kulturbygg. Jeg håper dere er fornøyd med lokalene slik det ble, sa Wikan Berg i talen sin.

Det er nå 45 barn som går i Tolga barnehage og flere kommer til etter jul. Barnehagen består av avdelingene Øvensrabben, Månknausen, Tverrhøa og Kottberget og huser 17 ansatte.

Uteområdet til Tolga skole ble også åpnet på skikkelig vis

2. oktober ble uteområdet til Tolga skole åpnet. Det var elevrådsleder Vincent Mukoyo og hans medelever som fikk æren av å klippe snora:

– Jeg håper dette kan bli en møteplass for barnefamilier, elever og alle andre som har lyst til å bruke uteområdet både på dagtid og etter skoletid sa han. Rektor Ola Borgar Bakos skrøt av tålmodigheten til elevene mens de har ventet på lekeapparater siden skolestart.

Uteområdet til skolen ble åpnet 2. oktober.

Foto: Thorbjørn Liell.

Ordfører Bjørnar Tollan Jordet saget barnehagen åpen sammen med barna.

– Jeg synes det er riktig å si at elevene på småtrinnet har vært veldig tålmodige. Her har det vært stor aktivitet med mye maskiner og folk, og det har dere vært veldig flinke til å ta hensyn til, skrøt han.

Bakos skrøt også av teknisk avdeling i kommunen, som har gjort det han betegner som en formidabel jobb for at området skal se ut som det gjør i dag.

– Det er en stor dag for hele skolen, og selv om området ble tatt i bruk for en stund siden., så er det fint med en offisiell markering av det nye uteområdet. Det er ingen selvfølge at vi har fått dette, og jeg er enig med Vincent i at det er viktig å tenke på at dette området skal brukes i mange år framover, og derfor må det brukes hensiktsmessig.

Kulturhuset

Byggeprosjektet er nå i slutfasen og det er arbeider i kulturdelen som gjenstår. Barnehage og tilpasninger i skolen er ferdig. I skrivende stund er rominndelingen i kulturhuset ferdig og de fleste veggene har fått kledningen de skal ha. Underetasjen mangler å få satt inn innerdører med tilhørende utforinger og listeing. Dette er planlagt utført i starten på november og skal være ferdig nå dette leses. I 1. etasje vil montering av akustikkanlegg gjøres i første halvdel av november og skal være ferdig montert i løpet av november. Uttreksamfiert til kultursalen er planlagt levert i månedsskiftet november/desember. I kjøkkenavdelingen i 1. etasje, bestående av skolekjøkken og kantinekjøkken, er gulvbelegg og vegger ferdig, og det er klart for montering av kjøkkeninnredning. På sidescene og foaje er mye av himlingen på plass, og veggene har begynt å få malning på veggen. Heiser og trapper er planlagt montert i starten av november.

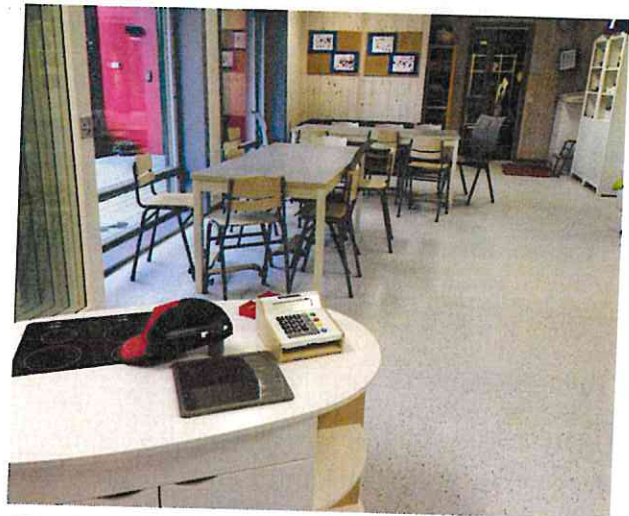
Sandkassa er populær.

Høyt henger de og blide er de.

Barnehagen har eget fellesrom for alle avdelinger.

Glimt fra en av avdelingene.

Uteområdet byr på mange muligheter.

Stadig flere har fastlege på Tolga

Her ser vi noen av gjengen du kan møte på legekantoret: Marian Eggen, Inas Reehan, Nora Isolde Heidsve, Gry Beate Hummelvoll Trøan, Barbro Mestvedthagen Ryen og Marianne Kaasen Bekken.

Fastlegelistene på Tolga legekantor viser at det fortsatt er en økende oppslutning om legekantoret! Per oktober 2020 har 80% av befolkningen i kommunen fastlege ved Tolga legekantor, en positiv utvikling hvis en sammenligner med tidligere år. I 2012 var det 67% av befolkningen som hadde fastlege på Tolga og antallet har steget jevnt og trutt i påfølgende år:

Antall med fastlege på Tolga legekantor:

1.1.2012 :	1121 (67 % av befolkningen)
1.1.2017 :	1188 (73 %)
1.1.2020 :	1227 (78 %)
1.10.2020 :	1249 (80 % av befolkningen)

Hverdagen med korona

Tolga legekantor har siden nedstengningen i mars fått en ny arbeidshverdag. I perioden august-oktober har det variert med 4 til 13 koronatester i uka. Testingen utføres på baksiden av legekantoret, enten fra bilen, ute eller inne i et lite rom med egen inngang. Der gjøres det også undersøkelser med smittevernutstyr på pasienter med luftveissymptomer. Til å begynne med ble helsestasjonens venterom brukt for undersøkelse. For Tolga legekantor så har korona ført til mindre pågang av pasienter under nedstengningen i vår/sommer, men nå i høst er det mer

vanlig pågang på legekantoret.

- Vi opplever fortsatt at pasienter kommer med spørsmål/problemstillinger som de har utsatt lenge pga korona. Det er også færre tilfeller av andre infeksjoner, sannsynligvis pga smitteverntiltak. En del vanlig høstforkjølelse har det vært i høst. Vi vil berømme innbyggerne som ser ut til å ta korona-situasjonen på alvor og deltar i dugnaden for å beskytte de mest sårbare og helsepersonell. Det skal være trygt å oppsøke legekantoret. Har du symptomer som kan skyldes korona, er det viktig å gjøre avtale på telefon og ikke ved direkte oppmøte, sier kommunelege I Karen Prytz.

Hvor finner du oppdatert koronainformasjon? Har du mistanke om at du kan være smittet av koronavirus ta kontakt med Tolga legekantor på telefon 62 49 65 01 for å gjøre en avtale om testing. Nord-Østerdal legevakt er tilgjengelig etter legekantorets stengt tid, tlf: 116 117. Kommunens koronatelefon 90 14 71 66 kan ringes for generell informasjon og veiledning. For oppdatert informasjon se:
www.fhi.no
www.helsedirektoratet.no
www.tolga.kommune.no

FERDIGATTEST – hvorfor skal du sende inn det?

Kommunen opplever at et økende antall tiltak (byggesaker) gjennomføres uten at det meldes ferdig. Dette skaper en utfordring da kommunen er ansvarlig for å holde Matrikkelen oppdatert.

Hvorfor ferdigattest?

Det er flere årsaker til at ferdigattest vil være fordelaktig å ha:

- Ved en eventuell forsikringssak vil manglende ferdigattest kunne føre til avkortning i forsikringsutbetaling.
- Ved salg vil det være mindre attraktivt å kjøpe en bolig/hytte der alle formaliteter ikke er i orden.
- Kommunen har kontroll over den faktiske bygningmassen som befinner seg i kommunen.

Virkemidler for å få inn ferdigattest:

Kommunen har purret på flere tiltakshavere når det gjelder manglende ferdigattest.

Dette har ikke ført frem i særlig grad.

Når slike tilfeller avdekkes vil kommunen i hvert enkelt tilfelle avgjøre reaksjonen.

Kommunen har med hjemmel i Plan- og bygningsloven mulighet til å reagere på flere måter.

I utgangspunktet ønskes slike saker løst på lavest mulig nivå med minst mulig støy rundt den enkelte sak.

Kommunen vil i tiden fremover aktivt jobbe for å avdekke hvilke tiltak som er tatt i bruk der det ikke foreligger hverken ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse.

Tolga kommune ønsker derfor å oppfordre alle som har utført tiltak til å melde inn disse med «Søknad om ferdigattest» eller «Søknad om midlertidig brukstillatelse».

Dette gjelder også tiltak som er meldt inn med forenklet skjema.

Fritidsklubben er i gang igjen

Etter en lengre periode der fritidsklubben har vært stengt på grunn av smittefaren for covid-19, er nå klubben igjen åpen på fredagskvelder fra kl. 17-22. Før jul er det to klubbkvelder igjen: 4. desember og 11. desember. Klubbkveldene nå før jul blir fortsatt i allaktivitetshuset (Tolga gamle skole). Midlertidig klubbleder for disse kveldene er Svein Gjelten Bakken.

Skatteetaten har overtatt skatteoppkreveroppgavene

1. november 2020 overtok Skatteetaten ansvaret for skatteoppkreveroppgavene som kommunen tidligere har hatt. Skatteetaten har med dette fått et helhetlig ansvar for fastsetting, innkreving og kontroll av skatter og avgifter. Det er derfor ikke skatteoppkrever (kemner) i Tolga kommune lenger. Oppgavene som er overført til Skatteetaten er blant annet behandling av restskatt, skattepenger til gode, tilleggsforskudd, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift, motregning og utleggstrekk knyttet til skattekrav, skatteattester og konto-/saldoutskrift for skatt og avgift. Mer informasjon finnes på nettsiden til Skatteetaten: www.skatteetaten.no

Tolga toppet TV-aksjonen i år og!

En stor takk til alle som viste giverglede i årets TV-aksjon! Tolga toppet også i år giverstatistikken i Innlandet basert på innbyggertall med 61,22 kroner pr innbygger. Dette er kroner 18,50 over landsgjennomsnittet på kr 42,72. Tolga samlet inn 95.629,- og kommunen ble dermed nummer 40 nasjonalt (basert på innbyggertall).

STRØSAND – et tilbud til eldre

Forbered deg for vinteren, fyll opp bøtten din med strøsand før det blir glatte veier. Uteseksjonen i kommunen har vært og fylt opp alle kasser med strøsand.

De er plassert på disse stedene:

Tolga:	På nedsiden av kommunehuset
Hodalen:	Fjelly ved Hodalen Fjellstue
Øversjødalen:	Ved Øversjødalen samfunnshus
Vingelen:	Ved trygdeboliger

Tolga Turlag – Ny skisesong

Tolga Turlag drifter løype-maskinen som kjører i hele kommunen. Nå har maskinen nådd en alder som krever mye vedlikehold og kostnadene er store. Derfor bør den byttes ut ganske snart. Det arbeides med en finansieringsplan, og i den forbindelse håper vi at medlemmer, næringsliv, bygdefolk, lag og foreninger kan bidra. Tolga er en liten kommune. Turlaget har derfor ikke så store medlemsinntekter. Det trengs mange flere medlemmer! Ønsker du å bli medlem, eller være bidragsyter, kontakt Tolga Turlag. mailadresse: tolgaturlag@gmail.com

Sommersesongens Ti på topp.

Vinnere av gavekort etter sesongens ti på topp er Asgeir Hilmarsen, Liv Øien og Mattias Røe.

Tolga Turlag ønsker alle en god skisesong i fine løyper.

Angående brenning av avfall og næringsavfall

Kommunen mottar av og til melding om at enkelte bedrifter og foretak i Tolga kvitter seg med nærings- og produksjonsavfall ved åpen brenning, eller ved brenning i småovner/container.

Som lokal forurensningsmyndighet vil kommunen påpeke at dette er ulovlig, og faller inn under forurensningslovens §§ 7 og 28.

Jf. samme lovs § 32 skal næringsavfall bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte. Videre kan forurensningsmyndigheten samtykke i annen disponering av avfallet på nærmere fastsatte vilkår.

Ved brudd på bestemmelsene i forurensningslov og tilhørende forskrifter kan forurensningsmyndighet - bl.a. kommunene, gi pålegg, politianmelde forhold, samt ilegge tvangsmulkt.

Selv om registrert ulovlighet kun berører enkelte bedrifter/foretak i Tolga, finner kommunen det likevel riktig å gå ut med denne informasjonen på bred og generell basis som et forebyggende tiltak. Videre informeres det om at kommunen ved nye og gjentatte meldinger - alt etter overtredelse og alvorlighetsgrad, vil vurdere bruk av de virkemidlene som er nevnt over. Dvs. pålegg, ilegging av tvangsmulkt, og/eller politianmeldelse.

Med hilsen

Enhet for plan/teknisk

Julenatt

Julenatt –
månelys og klar og stille
dunkelblå der inne
mellom åser og fjell.
Himmelhvelvet over
flunkende av stjerner –
aldri er himmelen nærmere
enn slik en julenatt.

Julenatt –
hvit og ren og vakker,
snøtung skog som
hviler i sin drømmeløse søvn.
Dryss av snøkrystaller
mot den hvite flate –
aldri er himmelen nærmere
enn slik en julenatt.

Julenatt –
fred og frihet,
større rikdom enn
å telle den i penger.
Krigens lidelser og smerte
ennå langt i fra oss –
kun et stjerneskudd
Er det som blinker
langt der oppe
Aldri er vi rikere
enn slik en julenatt.

*Av Ragnhild Christoffersen,
«Lyset i mørket»*

Svømmehall/gymsal sesongen 2020/2021

Bassenget er åpent fra tirsdag 13. oktober – torsdag 17. desember 2020, og fra mandag 4. januar – tirsdag 30. mars 2021. Fra kl. 17.00-20.00 er det fast badevakt til stede. Etter kl. 20.00 er det 18-årsgrense, og bading på eget ansvar.

Basseng:	Aktivitet:	Gymsal:	Aktivitet:	Oppstart:
Mandag:		Mandag:		
17.00-18.30	Barn med følge	16.00-18.30	Kulturskola, Judo	Uke 35
18.30-20.00	Åpent for alle	18.30-20.00	Tolga-Vingelen fotball	
20.00-21.00	Herrebad (18-årsgrense)	20.00-22.00	Volleyball, mix voksne	Uke 35
Tirsdag:		Tirsdag:		
14.15-16.00	Fysioterapigruppa (lukket) (Interesse fra andre kan meldes)	16.45-19.00	Tolga-Vingelen fotball	
19.00-21.00	Tolga IL, skigruppa (ski) (fram til jul)	17.00-18.30	Barn med følge	
18.30-20.00	Åpent for alle			
20.00-21.00	Damebad (18-årsgrense)			
Onsdag:		Onsdag:		
17.00-18.30	Prosjekt svømmeopplæring minoritetsspråkelige (lukket)	17.00-18.00	Lek i gymsalen for barn under skolealder	
19.30-20.30	FYSAK	18.30-19.30	FYSAK-trim	
19.30-21.00	Tolga IL, skigruppa (hopp)			
Torsdag:		Torsdag:		
14.15-16.00	Fysioterapigruppa (lukket)	17.00-21.00	Tolga-Vingelen fotball	
17.00-18.30	Barn med følge			
18.30-20.00	Åpent for alle			
20.00-21.00	Damebad (18-årsgrense)			
Fredag:		Fredag:		
		16.30 -18.15	Tolga-Vingelen fotball	
Lørdag:		Lørdag:		
16.00-18.00	Tolga IL, skigruppa (hopp) (fram til jul)	14.30-16.30	Tolga IL, skigruppa (hopp) (fram til jul)	

Dersom det er noen som er interessert i å booke tid i bygget, bes disse om å henvende seg til enhetsleder for kultur og utvikling Eivind Moen (905 01 201). Dersom man bytter tid med noen eller overtar noen time, må dette avklares i forkant og vakt må varsles.

SMITTEVERNILTAK

Som et tiltak mot covid-19 blir det ikke åpen badstu nå før jul. Det legges ellers til grunn generelle smitteverntiltak, der grunnpilarene for å bremse smittespredning er:

- Personer med symptomer på covid-19 skal ikke være til stede
- God hygiene (håndhygiene, hostehygiene samt unngå å ta seg til ansiktet med hendene)
- Redusert kontakt mellom personer

I svømmehallen og garderobeanlegget skal det være minimum 1 meters avstand mellom de som oppholder seg i garderobene og ved dusjing, samt i kø-områder. Det blir i første omgang ingen begrensning i antall besøkende, men dette vil bli vurdert dersom det skulle bli nødvendig for å overholde minimum en meters avstand.

Inngang - billettpriser i svømmehallen:

Voksne (alle over grunnskolealder): kr 40,- pr time.

(klippekort kr 300,- for ti klipp)

Barn: kr 20,- pr time. (klippekort kr 150,- for ti klipp)

Temperaturen i bassenget:

- Temperaturen i vannet er 29-30 grader.

Bestemmelser i bassenget:

- Fra kl. 17:00 – 20:00 er det badevakt til stede i svømmehallen.

Etter kl. 20:00 er det 18-årsgrense og bading på eget ansvar.

- Vakt/renholder ordner med billettsalg for bassenget.
- Barn under 5. klasse skal ha følge med voksen person.
- Det er forbudt å springe på kanten av bassenget.
- Det er ikke lov til å stupe fra kanten av bassenget.
- Når bassenget er forbeholdt barn med følge, betyr det kun denne gruppen.
- Jenter må være over 18 år for å få adgang til damebad.
- Gutter må være over 18 år for å få adgang til herrebad.

Bestemmelser i gymsalen:

- Vanlige fotballer må ikke brukes. Kun innendørsballer (filtbelagt) er tillatt.
- Voldsom fotballsparking bør unngås bl.a. fordi det er åpne vannrør i taket, og disse kan bli skadet (Erstatningsansvar!!).
- Alle grupper i gymsalen skal oppnevne en ansvarlig, og melde det til vakta som er Olov Kirkbakk (413 54 386).

Generelt:

- Olov Kirkbakk er vakt/renholder i bygget: 489 97 745 (vaktrom) / 41354386 (privat).
- Roar Sandvik er ansvarlig vaktmester: 924 55 027
- Vakttelefon: 95929121
- Alle brukere av anlegget må rette seg etter pålegg fra vakt/renholder.

Gudstjenester og arrangement i Tolga, Vingelen, Hodalen og Holøydalen senhøst 2020

- Søndag 01.11. kl. 11.00.** Allehelgensgudstjeneste. Pårørende til dem det har vært gravferd for siste året i Tolga, Hodalen og Holøydalen er spesielt velkommen. Kirkekaffe. Tolga kirke
- Søndag 01.11. kl. 19.00.** Allehelgensgudstjeneste. Pårørende til dem det har vært gravferd for siste året i Vingelen er spesielt velkommen. Åpen kirke fra kl. 18.00. Vingelen kirke
- Søndag 08.11. kl. 11.00.** Gudstjeneste med diktlesning og nattverd. Hodalen kirke
- Fredag 13.11. kl. 17.00-18.00.** Barnekor 1-7 trinn. Tolga kirkestue

ADVENT

- Lørdag 28.11-søndag 29.11.** Lys våken. overnatting i kirka, for 5 og 6 trinn. Tolga kirke
- 1. søndag i advent 29.11. kl. 11.00.** Lys våken gudstjeneste, nattverd Tolga kirke
- Torsdag 01.12. kl. 17.00- 18.30.** Barneklubb for førskolebarn Tolga Kirkestue
- 2. søndag i advent 06.12. kl. 11.00** Adventsgudstjeneste. Barnekor. Vingelen kirke
- Onsdag 16.12. kl. 19.00.** Syng inn jula. Andakt ved Hilde Gellein Løkken. Vingelen kirke
- Torsdag 17.12. eller tirsdag 15.12. kl. 19.00.** Syng inn jula. Andakt. Hodalen kirke
- 4. søndag i advent 20.12. kl. 19.30.** Syng inn jula m/Skolekorps, Janitsjar, Sneppen og Kulturskolen. Andakt. Arrangør Tolga-Os Janitjar. Tolga kirke

JUL

- Lillejulaften onsdag 23.11. kl. 16.00.** Julegudstjeneste. Tolga omsorgstun
- Julaften torsdag 24.12. kl.13.30.** Julekveldsgudstjeneste. Holøydalen kirke
- Julaften torsdag 24.12. kl.16.00** Julekveldsgudstjeneste. Tolga kirke
- 1. juledag fredag 25.12. kl.09.00.** Juledagsgudstjeneste Vingelen kirke
- 1. juledag fredag 25.12. kl. 11.00.** Juledagsgudstjeneste, nattverd. Tolga kirke
- 1. juledag fredag 25.12. kl.13.00.** Juledagsgudstjeneste, nattverd. Hodalalen kirke
- Nyttårsaften torsdag 31.12. kl.18.00.** Nyttårsgudstjeneste, nattverd. Tolga kirke

Alle gudstjenester er ved soknepresten der ikke annet er oppgitt.
For ytterligere informasjon kontakt sokneprest Reidun Woie Kleveland. Tlf. 915 97 283.

Hjertelig velkommen!